

سؤالات امتحانی درس هفتم

الف. قلمرو زبانی

۱. معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
الف. هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب‌دان برابر نیاید.
ب. آهنگ کید و مکر و عداوت کردند.
پ. یوسف صدیق وفادار بود.
ت. در او این چندین اندوه و طرب بود.
ث. هم فُرقت بود و هم وُصَلت.
ج. و در بدایت بند و چاه بود.
چ. گفته‌اند «نیکوترین» از بهر آن بود که یوسف صدیق وفادار بود.
ح. قصه حال یوسف را نیکو از حُسن سیرت او گفت.
خ. در مقابله لئیمی، کریمی کرد.
د. مَلک تعالی او را دولت بر دولت زیادت کرد.
۲. مفرد واژه‌های زیر را بنویسید.
آثار: اخبار: وُصَلت: کایدان:
۳. جمع مکسر واژه‌های زیر را بنویسید.
صورت: حَق: قَصْر: صدیق: قصه:
۴. در عبارت زیر، کدام قسمت حذف شده است؟ چگونه به نبود آن پی می‌برید؟
«هم مَحَنَت بود، هم شادی»
۵. املاي کدام کلمه‌ها در عبارت زیر غلط است؟ شکل درست آن‌ها را بنویسید.
«در قرآن حیا ط دل‌ها بود. چون در او این چندین اندوه و تَرَب بود، در نهاد خود عجب بود. در مقابله لَعیمی، کریمی کرد.»
۶. در جمله زیر یک واژه دو تلفظی بیابید.
گفته‌اند «نیکوترین» از بهر آن بود که یوسف صدیق، وفادار بود و یعقوب خود او را به صبر آموزگار بود.
۷. با واژه‌های داده‌شده در هر مورد، یک مصراع از شعر «بوی گل و ریحان‌ها» بنویسید.
الف. نعره - گل - جامه - بلبل
ب. غم - خار - آویخته - دامن
پ. حرم - بیابان - عشق
۸. کدام یک از گزینه‌ها، مصراع زیر را کامل می‌کند؟
«وقتی دل سودایی می‌رفت به بستان‌ها
الف. با یاد تو افتادم از یاد برفت، آن‌ها
ب. کوتاه‌نظری باشد رفتن به گلستان‌ها
پ. حرم - بیابان - عشق
۹. مصراع دوم بیت زیر را بنویسید.
«گویند مگو سعدی، چندین سخن از عشقش
.....
.....»
- ب. قلمرو ادبی
۱۰. در عبارت «این قصه، عجیب‌ترین قصه‌هاست، زیرا هم فُرقت بود، هم وُصَلت؛ هم راحت بود هم آفت، هم وفا، هم جفا»
الف. سجع را نشان دهید.
ب. بین کدام واژه‌ها جناس وجود دارد؟
پ. رابطه معنایی تضاد بین کدام واژه‌ها وجود دارد؟

۱۱.

کلمات مسجّع را در عبارت زیر نشان دهید.

«نبینی که یوسف را از روی نیکو، بند و زندان آمد و از خوی نیکو، امر و فرمان آمد؟ از روی نیکوش حبس و چاه آمد، و از خوی نیکوش تخت و گاه آمد.»

۱۲.

در بیت: «وقتی دل سودایی می‌رفت به بستان‌ها / بی‌خویشتم کردی، بوی گل و ریحان‌ها»:

الف. قافیه را نشان دهید.

۱۳.

ب. کدام واژه ایهام دارد؟ معانی مختلف آن را بنویسید.
مفهوم کنایی عبارت‌های مشخص‌شده در مصراع زیر را بنویسید.

«گه نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل»

۱۴.

جناس‌ها را در بیت زیر پیدا کنید.

ای مهر تو در دل‌ها، وی مهر تو بر لب‌ها
وی شور تو در سرها، وی سر تو در جان‌ها

۱۵.

در بیت: «تا عهد تو در بستم عهد همه بشکستم / بعد از تو روا باشد نقض همه پیمان‌ها»:

الف. واژه‌های مترادف را پیدا کنید.

ب. واژه‌های متضاد کدام‌اند؟

پ. سجع را نشان دهید.

۱۶.

در بیت «تا خار غم عشقت آویخته در دامن / کوه نظری باشد رفتن به گلستان‌ها»:

الف. تشبیه را پیدا کنید و مشبّه و مشبّه‌به آن را نشان دهید.

ب. مفهوم کلی مصراع اول را بنویسید.

۱۷.

در بیت: «آن را که چنین دردی از پای دراندازد / باید که فروشوید دست از همه درمان‌ها» آرایه «تناسب» بین کدام واژه‌ها است؟

پ. قلمرو فکری

۱۸.

در عبارت «آنکه گفتیم سیرتش نیکوترین سیرت‌ها بود. از بهر آنکه در مقابله جفا، وفا کرد. در مقابله زشتی، آشتی کرد و در مقابله لثیمی، کریمی کرد.»

الف. نویسنده، علت نیکو بودن سیرت حضرت یوسف (ع) را در چه می‌داند؟

ب. عکس‌العمل یوسف در برابر زشتی و لثیمی چه ذکر شده است؟

۱۹.

در عبارت: «گفته‌اند نیکوترین، از بهر آن بود که یوسف صدیق وفادار بود و یعقوب خود او را به صبر آموزگار بود و زلیخا در عشق و درد

او بی‌قرار بود و خبردهنده از او ملک جبار بود»:

الف. دو دلیل برای این‌که قصه یوسف (ع) نیکوترین است، بنویسید.

ب. «ملک جبار» کیست؟

۲۰.

با توجه به عبارات زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«قصه حال یوسف را نیکو نه از حسن صورت او گفت، بلکه از حسن سیرت او گفت: نبینی که یوسف را از روی نیکو، بند و زندان آمد و

از خوی نیکو، امر و فرمان آمد؟ از روی نیکوش حبس و چاه آمد و از خوی نیکوش تخت و گاه آمد.»

الف. هر یک از عبارت‌های مشخص‌شده به کدام واقعه در زندگی حضرت یوسف (ع) اشاره دارد؟

ب. هر یک از عبارت‌های ستون «الف» را به عبارت مناسب آن در ستون «ب» وصل کنید.

الف	ب
۱. حسادت برادران	الف. از خوی نیکو، امر و فرمان آمد
۲. عشق زلیخا	ب. از خوی نیکوش، تخت و گاه آمد
۳. خوش‌رفتاری با زندانیان و اطاعت از یوسف	پ. از روی نیکو بند و زندان آمد
۴. صداقت در تعبیر خواب و رسیدن به حکومت	ت. از روی نیکوش حبس و چاه آمد

۲۱.

در بیت «گویند مگو سعدی، چندین سخن از عشقش / می‌گویم و بعد از من گویند به دوران‌ها» عشق مطلوب سعدی چه نوع عشقی است؟

۲۲.

بیت «تا خار غم عشقت آویخته در دامن / کوه نظری باشد رفتن به گلستان‌ها» را معنی کنید.

۲۳. عبارات زیر را به نثر روان امروزی برگردانید.

- الف. مثل قرآن، مثل آب است روان.
 ب. در آب، حیات تن‌ها بود و در قرآن حیات دل‌ها بود.
 پ. نیکوخواه، بهتر هزار بار از نیکو رو.
 ت. اگر معاملت می‌کنی، با حق کن.
 ث. در بدایت بند و چاه بود، در نهایت تخت و گاه بود.
 ج. یعقوب خود او را به صبر آموزگار بود.
 چ. خبردهنده از او ملک جبار بود.
 ح. یوسف را از روی نیکو، بند و زندان آمد و از خوی نیکو، امر و فرمان آمد.
 خ. از روی نیکوش حبس و چاه آمد، و از خوی نیکوش تخت و گاه آمد.
 د. سیرتش نیکوترین سیرت‌ها بود، از بهر آن‌که در مقابلهٔ جفا، وفا کرد.
 ذ. در مقابلهٔ لثیمی، کریمی کرد.
 ر. چون او را زیادت نعمت دیدند، آهنگ کید و مکر و عداوت کردند تا مگر او را هلاک کنند.
 ز. تدبیر برادران برخلاف تقدیر رحمان آمد.

پاسخ

- ۱ الف. حيله و فريب
 ب. دشمنی
 پ. راستگو
 ت. شادی
 ث. جمع وصل، اتصال، پیوستگی
 ج. شروع، آغاز
 چ. به خاطر، به علت
 ح. زیبایی
 خ. پستی، فرومایگی
 د. سعادت، حکومت، خوش‌بختی
- ۲ اثر - خبر - وصل - کاید
- ۳ صور - حقوق - قصور - اصدقاء - قصص
- ۴ فعل «بود»، به علت وجود «بود» در جمله قبل حذف شده است.
- ۵ حیات - طرب - لثیمی
- ۶ آموزگار
- ۷ الف. گه نعره زدی بلبل گه جامه دریدی گل
 ب. تا خار غم عشقت آویخته در دامن
 پ. چون عشق حرم باشد، سهل است بیایان‌ها
- ۸ گزینه «ت»
- ۹ می‌گویم و بعد از من گویند به دوران‌ها
- ۱۰ الف. فُرقت و وُصلت، راحت و آفت، وفا و جفا
 ب. وفا و جفا
- پ. فُرقت و وُصلت، راحت و آفت، وفا و جفا
- ۱۱ زندان و فرمان - چاه و گاه
- ۱۲ الف. بستان‌ها - ریحان‌ها
 ب. بو: ۱. آرزو ۲. رایحه، شمیم
- ۱۳ نعره زدن بلبل: آواز خواندن بلبل
 جامه دریدن گل: شکوفا شدن گل
- ۱۴ (مهر - مهر) (بر، در، سر)
- ۱۵ الف. (عهد و پیمان) - (شکستن و نقض)
 ب. (بستم و شکستم) - (بستن و نقض)
 پ. در بستم و بشکستم
- ۱۶ الف. خار غم / غم عشق
 (خار: مشبّه به - غم: مشبّه) (عشق: مشبّه - غم: مشبّه به)
 ب. عاشق شدن (بودن) شاعر
- ۱۷ درد - درمان
- ۱۸ الف. در این‌که در برابر بدی‌ها، خوب بوده است.
 ب. آشتی در برابر زشتی - کریمی در برابر لثیمی
- ۱۹ الف. زیرا یوسف صدیق وفادار بود - یعقوب خود او را به صبر
 آموزگار بود - زلیخا در عشق و در درد او بی‌قرار بود و ...
 ب. خداوند قاهر (مسلط)
- ۲۰ الف. از روی نیکو، بند و زندان آمد: اشاره به واقعهٔ زندانی شدن
 یوسف به خاطر عشق زلیخا دارد.